

# Մանգրամի Էֆեմար

## Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

### ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԵՆԷ

1866 ՅՈՒՆԻՍ 28 ՍՈԼԸ

ՆԻՄԵՐՈ 85

Մանգրամի Էֆեմար հասկածաւոր 6 եանի սենետէ 300  
նիւթէ վերելիւ, սենետի գըմէթի, բոսթա փարաւը տախի  
իշխնտէ օլարադ, 200 զէ՛ օլուպ, տլթը տլլըդը 100 զէ՛ օլա-  
նագ, վէ նիւթսէսի տախի 50 տը փարաւս սաթթլաւագ տըր :

Իլանաթըն պէհէր սաթթլը իշին, պի-  
րինճի տէֆատտ 5, իքի՛ճի տէֆատտ 2,  
վէ իւշինճիւ վէ սաթթլ տէֆատտ 1  
էր դուրուշ տլլնտճ ագ տըր :

Մէքթուպ վէ սաթթլ, իսթանպօլտա Պաղէ Գաթուսա  
խարիճինտէ, գարաղօլտանէ իլէ ճամիի շէրիճ արա եւ-  
րինտէ քեային Շապըր խանընտա, կարապետ 3. Փանոս-  
եանըն 18 նիւթթլու օտոսընա կէւնտէրիլէճէ տըր :

ԲԵՍՄԻ ԹԷԼԷԿՐԱՑ

ՕՍՄԱՆԼԸ ՅՕՆՏՕԼԱՐԸ

|                       |             |
|-----------------------|-------------|
| Փարիս, 5 յուլիս .     |             |
| Լահամը Ումուտիյէ      | աշլուր 29-  |
| » »                   | գարանտը 29- |
| 1865 սէնէսի իսթիգրադը | 195         |
| 1865 » » »            | 195         |

ԻՍԹԱՆԳՈԼ

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅՅԷ

|           |            |       |
|-----------|------------|-------|
| Յունիս 25 | էն եիւքսէք | 54-18 |
| » »       | էն աշաղը   | 52-39 |
| » »       | Գարանտը    | 55-6  |
| » 24      | էն եիւքսէք | 52-35 |
| » »       | էն աշաղը   | 54-20 |
| » »       | Գարանտը    | 54-18 |

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԻՐ ԽՍՐԻՃԻՅՅԷ

Տիւնքի ալընան էն միւհիմ հավատիս,  
մուհարիպ տէվլէթլէր պէյնիտէ ալթը հաֆ-  
թա իշին միւթարէքէ իտիլմիսնէ գարար  
վէրիտիկի տըր :

Պու միւթարէքէտէն սօնրա, ասայիշի  
հալ քեամիլէն իպղա գըլընաճագ մը տըր,  
եօխա եէնիտէն եէնիյէ մէյտանէ կիւճիւք-  
լէր չըգարագ, թէքրարէն գալղանա միւ-  
պաշէրէթ օլունաճագ մը տըր, պուրալարը  
հէրքէսին մէրագընը թահրիք իյլէմէքտէտըր :

Շիմտիքի հալ ինթիմալին բէք աղըր թա-  
րաֆը սուլհուն իստէսի տըր . չիւնքի, մու-  
հարէպէյէ էն զիյատէ սէպէպիյէթ վիլրէն  
շէյ վէնէտիք օլտուղու հալտէ, իշթէ օնու  
տախի Ավսթրիա Ֆրանսաեա թէքը իթմիշ  
տըր, վէ Ֆրանսանըն տախի, եա գարշըլըգ  
պիւր եէր ալարագ, վէ եախօտ հիշ պիւր շէյ  
մաթլուպ իթմէյէքէք, իթալեանն զալղանա  
տէվլամ իթմէյէ պիւր սէպէպի գալղիսի գալղա-  
եաճաղընտան, խահնախան սիլահընը թէքը  
մէճպուր օլաճաղը, վէ Բրուսիա իսէ եալը-  
նըգ գալարադտա, էսկի ճէսարէթինի զայպ ի-

տէրէք, սուլհա եաթըլաճաղը մէմուլի գալղի-  
տէն տըր :

Վագաա իթալեալըլար, վէնէտիյին Ֆը-  
րանսաեա թէքը օլունաճաղը իշին մէմուլն օ-  
լամաթըլար, չիւնքի, Ավսթրիա Գուսթօցա  
մուհարէպէսինտէ իթալեալըլարը եէնալքտէն  
սօնրա, քէնտի իսթէյի իլէ վէնէտիյի թէքը  
իթտի, վէ հէմտէ տէյիլ իթալեանա, իլլա  
Ֆրանսաեա թէքը իթտի, տիմէք տըր քի,  
իթալեա եէնիտի, վէ քէնտի գանըլա վէ-  
նէտիյի ալմըլ օլամաթը :

Լաքին, պու ճիւմէ իլէ տախի, իթալ-  
եանըն շիմտի գալղըպտա, « պէն պու սու-  
րէթլէ վէնէտիյի գալղու իթմէմ, իլլա,  
քէնտի գըլըճըմա ալաճաղըմ, վէ թարիխ-  
լէրտէ, էօյլէ եաղըլարընը կէօրէճէյիմ » տէ-  
յէմէյէճէքտըր, վէ հաթթա տէսէ տախի փարա  
իթմէյէճէքտըր, չիւնքի Ավսթրիա ուսթալըգ  
իտէրէք, վէնէտիյի Ֆրանսաեա թէքը իթ-  
մէսիյէ, Ֆրանսայի իթալեանըն գարշընա  
տիքմիշտըր . վէ իթալեանընտա, պու պապ-  
տէ Ֆրանսաեա գարշը հիշ պիւր սէն չըգա-  
րամաեաճաղը աշլըքեար տըր :

Էվրօպաճա չիմաիքի հալ մուհարէպէ վէ  
միւթարէքէ հավատիսինտէն պաշգա, էն միւ-  
թէնա պիւր հավատիս տախի, Լօնտրա վիւ-  
քէլաթընն տէյիլիլէրէք, կիւյա օնլարըն «խա-  
ւարեալ » թագըմընտան օլան լօրտ Տէրպի  
թագըմընն իլէրու կէշմէսի հավատիսի տըր :

Շու թէպէտտիլ լաթա սէպէ գ, էվիլէթի  
վիւքէլանըն, ամէլէ վէ ֆուգարա թագըմ-  
լարընն հուգուգուսու հիմայէ իտէրէք, էմ-  
րի ինթիմալ մատէսինէ տայիւր պաղը իս-  
լահաթ թագտիմ իթմէսի օլմուշ տուր . տի-  
մէք տըր քի, ինկիլթէրրա էհալիսինն հու-  
գուգու, 1852 սէնէսինտէ օլտուղու կիպի,  
պու տէֆա տախի գէնկիլէրին վէ սահիպ  
նուֆուգ ու իմթիյալարըն աեաղարը ալ-  
թընա կիթմիշ տըր :

Պունտան օթուգ պէշ սէնէ էվիլէ աւալի  
քէնտի հուգուգուսու թասահուպ չըգըմըշ,  
վէ մաղլուպ օլարագ, շիմտիյէ գատար սասըր  
իթմիշ իտի . ամէպա պու տէֆա տախի եի-  
կիւրմի օթուգ սէնէ գատար թէհամիւլ իտի-

լէճէ՛ք մի տըր, վէ պու շիմտիքի վիւքէլատա  
բօսթունտա գալղալիլէճէ՛ք մի տըր, իշթէ  
էն պիւյիւք մէսէլէ պուրաթը տըր :

Շիմտիքի հալ էֆքեարը ամմէ, վէ հաթ-  
թա ինկիլթէրրա զաղէթալարընն էքսէրիսի,  
եէնի վիւքէլաեա գարշը սէօյլէմէքտէ, վէ  
ատէմի հօշնուտիսին իպրագ իթմէքտէ օլ-  
տուղունտան, պագը գալղամայըլ բէք եա-  
գընտա, թէքրարէն էսկի վիւքէլանըն, եանի  
Ուիկ թագըմընն իլէրու կէշէճէյի ինթիմա-  
լի գալղիտէն կէօրիւնմէքտէ տըր :

Պու կիւնլէրտէ, Լօնտրա 46 պին քի-  
շի պիւր « միթիլիկէ » թօրանարագ, մէճիւ  
գուրմուշլար, վէ քէնտի հուգուգուլարընն  
հըֆո ու վիգայէսինէ տայիւր միւպահասաթա  
կիւրիշտիքտէն պաշգա, էվիլէթի մալիյէ վէ-  
քիլի Մ. Վլասթընըն գօնաղը նէգտիլնէ կի-  
տէրէք, իզհարը հիւսնի թէվէճէիւն իյլէմիշ-  
լէր տըր :

Պու վիւքէլա մէսէլէսինն իլէրուտէն նէ-  
թիճէ հասըլ իտէճէկիլնի պիլէմէյիլ . լաքին,  
էրպապը բօլիթիլգա իշին շուրաթը տիգգա-  
թա չաեան տըր քի, պու վիւքէլա տախի,  
սուլհա թարաֆկիւր պուլունտուղունտան, շու  
մուհարէպէտէ պիթարաֆիլըգա իլայէթ իտէ-  
ճէյինի պէյան իյլէմիշ տըր :

Վիլէննա, 7 յուլիս .

Իմքէրաթօր Նաթօլէօնուն թէվասսու-  
թու իլէ, ալթը հաֆթա միւթարէքէ իտիլ-  
մէսին թարաֆէյնտէն բույի իլգա կէօսթէ-  
րիլմիշ տըր :

Փարիս, 7 յուլիս .

Միւթարէքէ գըմընտա գուհուրա կէլէն  
միւքեալէմէտէ, Բրուսիա պաղը գալղէրին  
քէնտույէ թէսլիմիլնի թալէպ իյլէմիշ տըր :

Իթալեանըն քէնտի մուամէլաթը հար-  
պիլէսինն տէվլամ իթմէսինն տայիւր շուու  
պուլան թէվաթուրուն ասըլ օլմաթըլը ան-  
լաշըմըշ տըր :

— Աճէմիսթանտա գօլէրա պուլունտու-  
ղունտան, օրատան կէլէնլէրին 42 կիւն գա-  
րանթինա պէքլէյէճէքլէրի հավատիսաթտան  
տըր :







գարար պուլան մատակեր իթթիխազ օլունան պիր գըթա զապթ տեֆթերինէ, վէ թաթթի օլունաճազ պիլ ճիւմէ էվրազըն Ֆեզէթէրի պիր գըթա միւղէքքերէ տեֆթերինէ գայտ օլունաճազ, վէ տօղըռուտան տօղըռուտա իծրաք գարարաւաշորրըռան մէվատտ, գապլ իւլ զապթ մէվզըն իծրաքէ գօնուլմաեւաճազ տըր:

Ոնունճու մատտէ. Գօմիսիօն րիյաւսէթի հէր պիր թարաթ իլէ մուխապէլէ վէ միւքեթեպէեթ մէեմուր օլուպ, Ֆազաթ Պապը-Ալիտէն իսթիզան օլունաճազ միւհիմմ շէյլէր իշին գօմիսիօնճա մազպթաթ թանգիմ գըլընաճազ, վէ պիլ ճիւմէ մուհարթեթթիշին գուլուտտէֆթէրէրի թուլթուլաճազ տըր:

Ոն պիրինճի մատտէ. Պիլ միւզաքէրէ գարար վերիկիզ զապթ տեֆթերինէ գայտ իթթիքիլէն մատտէլէրին զերինէ, իշ պուլնիզալմաեւտէն պէտ իլէ ազայի մէվճուտէ Ֆերտէն վէ Ֆերտէն վազը իմզա իտեճէքտիր. վէ րէյլէրտէ իսթիլաթ վուգուլնտէ, սէպէպի մուխաթէֆթ, ազայի մուխաթէթ թարաթընտան քէնտի գալէմէրիլէ զապթ տեֆթերինէ իշարթթ օլունաճազ տըր:

Ոն իքինճի մատտէ. Գօմիսիօն թէպլիզաթը շիֆահիյէ իւզէրինէ ճէրէյանը մուամէլաթ միւվաթէգաթ իթ մէյէճէք տիր. պինտէն ալէյ, կէրէք ումուրի թէֆթիշինտէ իսթիլաթ իտեճէկի երքեանի հարալիյէ զապթթանընըն վէ սալիք մուհազգազ վէ մէեմուրլէրին, վէ կէրէք էպինիյէ մէեմուր վէ միւհէնտիլէրինին իֆատաթընը թահիրէն գապուլ իտեճէք տիր:

Մատէլէլ:

Ոն իւշիւնճիլ մատտէ. Գօմիսիօն սանտըզը, հէյեթթինին նազարէթի ումուլիյէսի թահթընտա, վէ Մալիյէ խաղինէի ճէլիլէսի թարաթընտան թայեկին օլունան պիր հիսապ քեթթիլիլիյէ, պիր սանտըզ էմինի իտարէի մախսուսէլէրինտէ պուլունաճազ, վէ գօմիսիօն րիյասէթի պէհիլիյէսի ճանիպլնտէն մէմհուր սէնէտ վէրիլմէթիլէ, վէ հիսապ քեթթիլիլի թալաթընտան տեֆթերի մախսուսէ գայտ ուսէնէտէ իշարթթ գըլընամտըզճա, սանտըզտան քիմսէյէ ազճէ վէրիլմէյէճէք տիր. վէ սանտըզ էմինի տախի նէզտինտէ պուլունաճազ իրատ վէ մատթի տեֆթերլէրինէ տայիմա մէլսուզաթ վէ սարիթիյաթը վազըռաք գայտ իլէ գօմիսիօն հէր իծթիմալնտէ մալը մէվճուտուն ճիւն ու մըգտարընը միւպէյեին ճանիպի րիյասէթէ պիր գըթա իլմուխապէր բուսուլաթ թազաթիմ իտեճէք տիր:

Ոն տեօրթիւնճիլ մատտէ. Սանտըզ մէեմուրու պէ հէր այ պաշընտա մէլսուզաթ ու սարիթիյաթը վազըռա, վէ նուգուտու մէվճուտէնին ճիւն ու մըգտարընը հապի պիր գըթա իմալընը հիսապ

քեթթիլիլի թարաթընտ իլմա, վէ օտախի նէզտինտէ օլան գուլուտ իլէ, պապէթ թաթթի պիր իլէլստաեթ գայտ իլմալիքտէն սօնրա, գօմիսիօն րիյասէթի պէհիլիյէսի տըր իտեճէքտիր. վէ նիհայէթի մասլաճաթտա մուհասէպէի ումուլիլիյէսի ճանիպի Պապը-Ալիյէ իլմա վէ թազաթիմ գըլընաճազ տըր:

Ոն պէշինճի մատտէ. արապարըն թազաթիմ վէ իրայէսի մատտէսի պիլթալիքտէն սօնրա, շալէտ իլէրուտէ արապար ասհապը պէշինտէ, պիր կիւնա միւնտղազըռուտունտա, միւրաճաթ օլունաճազ իւզըն, զիքը օլունան խարիթալարըն միւնտալ մահէլլէրինէ գօմիսիօն ազաթը թարաթընտան մէօհիւր վէ իմզա վազը իլէ հըթը օլունաճազ տըր:

Խալէլէ:

Պալեատէ մուհարթըր մէվատտըն խալիճինտէ պիր շէյ զուհուր իթթիկի հալտէ, ճանիլի Պապը-Ալիտէն իսթիլան օլունաթազ իթթիլաթը իծրա գըլընաճազ, վէ իմապ իտէր իսէ իշ պուլնիյէսի զէյլ իտիլէճէք տիր:

Ճէրիլ:

ՄԸՍԸՐ ՄԷՔԹՈՒՊՈՒ

Մատէլէլ 83 էմմէլ իւլիէլիյէսի պէլլէլէ:

Մըսըրտա էսիլտէն գալմա բէք չօգ էյրի պիւլիլ վէ տար սօգազլար պուլունաճազին, արապալար, տէվլէր, վէ մէրքէպլէր սըզըլըպ իրզըլարազ կէշէմէզ օլտուգլարընտան, կէլիպ կէշիլիլէրին չօգ տէֆա եարմ սաթթ գատար պէքլէմէյէ մէհպուր օլտուգլարը, վէ խալիլիճէ գանմէթ չէշտիլէրի վալիլի միւշարիլիյէ հազըթթիլէրինին նազարը տիգգաթըլարըն տապէթ իլլէտիկիլնտէն վէ նիլէ պինալար խարապա երիզ թուլթուլ օլուպ, երզըլմազ թէհիլէքսինտէ պուլունտուգլարը հալտէ, ալէսսէվիյէ Ֆէլլահ թայիլիլէսի իսէ, պարի ճանարընը խաթարտան էսիրիլէմէք նիլիլէթիլլէ, երզտըրըպտա եկնիտէն եալտըրմազըլըռա ալա վալիլիլէ իտինմէթիլէրինտէն, պուլնարըն քեթթիլիլի, եա ասհապը էլլնտէ գալարազ, վէ եախօտ ճանիպի միլիտէն գաթըն ալընարազ, քեթթիլլէն երզտըրըլմազտէ, վէ եկըլլէրինէ տօղըռու վէ կէնիլ սօգազլար ալտըրըլպ, վէ ճէսիմ էսինիլէլէր գուրտուրուլմազտա տըր:

Խալիլի սէնէտէն պերու Մըսըրտա պուլունուպ, էճազըլըռա վէ հէթիլիլէ իլլէ մէշղուլ օլան սինեօր Նարտի նամ իթալեալը շիրինթապ վէ էշիլ ինսաֆ պիր գաթ օլտուգու հալտէ, վէ Մըսըրտա իսէ, կէօզ ալըրաք բէք չօգ օլուպ, պինլէրճէ ֆուգալա շու իլլէթէ միւպթէլա օլարազ տիւշարը գանմէթ վէ մէշազգաթ օլտուգլարը թազաթիլտէ, մէրգուլմ սինեօր Նարտի ալա միլլէթ վէ մէզհէպ ֆարգը արամաեարազ, հէր կիտէնէ սէվապընա սուլար վէ իլաճար ինտա իթմէքտէ պուլունաճազ վալիլի միւշարիլիյէ հազըթթիլէրինին մալիլմի ալիլէրի օլ

մաղին, գանթարա իւզէրինտէ ինչա իթթիլիլմիլ օլան տիւքքեանարտան պիրիսինի, մէրգուլմ էշիլ սէվապա ինսան պուլուրմուլ օլտուգուտան, պինլէրճէ ֆուգալա էվլէլէքինտէն զիյատէ մէզքիւր տիւքքեանա հէր կիւն միւրաճաթ իթմէքտէ, վէ մէրգուլմ սինեօր Նարտի տախի, պիր զալ էրիզ պին Ֆըրանազ լիւրաթընա սահիպ օլմուլ օլտուգու թաղտիրտէ, ալա քիպը ու գուրուր իգհար իթմէքսիլին, հէր քէսի մէմուլն իլլէմէքտէ տիր:

Քէզալիք Մըսըրտա նէ գատար խարապա երիզ թուլթուլ ճամիլ շէրիլլէր վար իսէ, քեթթիլիլէն թամիր վէ թէճտիտ իթթիլիլմէքտէ տիր. վէլհասըլ չէօյլէ քի, իսմայիլ բաշա հազըթթիլէրինին զիմամը իտալէի Մըսըրիլէի եկտի ալիլէրինէ ալտըզլարընտան պերու, Մըսըրճա օլ գատար թէպէտտիլաթ մէվզըն իծրայէ գօնուլմուլ տուր քի, էվլէլէրի հալի իլէ թաթթիլիլ տէնլէրին տիւշարը թէաճիւպ օլաճաղարը պի իլթիպալ տըր:

Մըսըրճա էն պիւլիլէք խալաթըն պիրիսի տախի, սարնըլար, վէ չէշմէլէր պուլունմասը օլուպ, չէօյլէ քի, սու ճիհէթի իլլէ էհալի բէք չօգ զարուլէթ չէքմէքտէ իքէն, խալիլտէրիլլէտէ օլտուգու միսիլլու, պուրառա տախի, միւնաթիպ մահէլլէրտէ բէք չօգ սարնըլար վէ չէշմէլէր իպնա իթթիլիլմէքտէ տիր:

\*\*\*

Մէզքիւր մէթուպտա շիմոնէ գատար կէլմիլ վէ կիլմիլ օլան վալիլէրին վէ բաշալարըն թէրճէմէի հալլէրի, վէ սուլթէթի իտարէ վէ րօլիթիլալարը հազգընտա տախի խալիլմէ մալիլմաթ վէրիլմիլ իսէտէ, օլ խուսուլար նազըլ չէյլէր օլտուգուտան, պէյանընտան սարթը նազար իլլէմիլիլ տիր:

Մէմէքթէթէյնտէ միւլթէվաթթըն Եհհուտի միլլէթինին Ուլահ միլլէթի միսիլլու, հուգուգու միլլէթէն նայիլ օլմալարը, պիր միւտտէթտէն պերու Մէմէքթէթէյն տիլանընտա մէվզուլի պահս օլուպ, Ուլահ միլլէթի իսէ, պուլունու ալլէյինտէ պուլունտուգու ճիհէթ իլլէպուլունտան տօլալը, իքի միլլէթ պէյնինտէ միւխաթէթթ հասըլ օլմուլ իտի, էվլէլէրի կիւն բրէնս Շարլ Եաշա կիլթմէք իւզըն, Պիւքրէշտէն հարթէթ իլլէտիլիլ հալտէ, Ուլահլար Եհհուտիլլէրին իքի պապ հալաթընը հէտմ իթմիլ, վէ տիլանը մէզքիւր իտախի հիւճուլմ իլլէ, աղաեք տաղըլմըլ, վէ Պիւքրէշ իլլինտէ պուլունտուգլարը Եհհուտիլլէրի զարազ ու ճէրճ իլլէմիլ օլտուգլարընտան, վէ հիւքիլմէթ թարաթընտան տախի, պուլապտէ պիր չէյ եալիլալմալըլընտան, պուլունու իւզէրինէ բրէնս Շարլ Եաշալէթալաթընը թէրք իլլէ, Պիւքրէշ ալտէթ իթմիլ, վէ եէվիլ մէզքիւրտէ Եաշա տախի Եհհուտիլլէր իւզէրինէ գըլեամ օլունուպ, իւշ երիզէ գարիպ Եհ



հուտի, վե օն նեֆեր մեթեայ շակիրտի  
թելեֆ խորիւն, վե շու պիր իբի կիւն  
դարձրնտա, Մեմէթէթէնին սայիր շէհր  
ու գասապալարնտա տախի Եէհուտի-  
լէր հագգընտա պեօյլէ մուամլաթ վու-  
գու պուլարագ, Ուլահ միլէթինին իշ  
պու հարաքեւթը թէասսիւպքեարանէ-  
լէրի, նագարը թագալիհ իլէ կեօրիւլիւշ  
տիւր:

Թուս:

— Կէչէն հաֆթա իղմիրտէքի Մը-  
կըրտիչ եպիսկոպոս ալէյհնտէ, Էնկիւրիւ  
վանքը վէթիլէրի թարաֆընտան բաթ-  
րիքխանէյէ թագալիմ գըլընան մահգէրի,  
վէ օլ խուսուստա տըրըգլարը ճէվապ-  
լարը տախի պիտիրմիշ, վէ պուլարան  
սօնրա շու քէյիլէթին նէ սուրէթ քէսպ  
իտէճէյինի բէյտէրբէյ պէյան իտէճէ-  
կիմիլի տախի վատ իթմիշ իտիք:

Էնկիւրիւ Էհալիսի, բաթրիքխանէ  
թարաֆընտան, մերգուլմ եպիսկոպոս  
հագգընտա զուհուրա կէլմիշ վէ կէլ-  
մէքտէ օլան միւսաատէ վէ միւսամէհա  
իւզէրինէ մահգուլն օլարագ, յուսիս պիր  
թարիլիլ օլտուղու հալտէ, վէ դահր  
ու սիթէմէր տէրճ իլլէտիկի թագալիւ-  
տէ, պու տէֆա շու աթիտէքի մահգէ-  
րի տախի կէօնտէրմիլլէր տիր:

Պիլ բաթրիքխանէնին մէղքիւր մահ-  
գէլ իւզէրինէ նէ ճէվապ վիլէճէկինէ  
միւնթաղը պուլուստուղտան սօնրա,  
իճապ իտէնի սէօյլէմէյէ պաշլամագ նի-  
յէթինտէ իքէն, պիրտէ ճիւմա իրթէսի  
կիւնքի Փուշտա, Մկրտիչ եպիսկոպոսուն  
Բաթրիքխանէ թարաֆընտան պուրաւա  
շարըրըրընը օգուլմուշուլ տուր:

Պագալըմ շու տալանին սօնու նէտէ  
գարար դըլաճագ տըր, բաթրիքխանէ  
հագգանիլլէթ պըշաղըլա հագգըրը-  
լըլըն պուլնուլու քէսիպ մէյտանէ ա-  
թաճաղմըրը, Եօխսա պիր Էհալի վէ  
պիր միլէթին հագգընը, թաթըլ Եէրիւ  
նէ պաղլամագ մէպտէսինէ գուրպան ի-  
տէճէ քմիտիր:

Էնկիւրիւտէն բաթրիքխանէյէ կէլէն  
մահսէրին սուրէթի

1866 յունիս 4

Ֆագիլէթիւ սէմահէթիւ սրբազան Հայր  
հաղրէթլէրի:

Սուրբ վանքըրըն սապըգ առաջնորդու  
Մկրտիչ եպիսկոպոս իլէ տէրքեար օլան մու-  
հասէպէսինին բուլլէթ վէ թէպիլլէսինի հա-  
վի իւշ մահ մուղատտէմճէ միւսքանտան Թա-  
ղէս վարդապետ իլէ, ճիլէր օլու Գէորգ  
աղա Եէլլէրինէ մահսէրլէր իթա գըլընարագ,  
վէ Մկրտիչ եպիսկոպոսուն տախի մուհասէ-  
պէ տէֆթէրինին սուրէթլէրի տախի պէրա-  
պէր օլտուղու հալտէ, թարաֆըլ ալի-  
քէրինիլ իղամ գըլընմըլ օլտուղուտան, վէ  
Եէլլէրինտէ պուլուստան մահսէր իլէ տէֆ-  
թէրի մէղքիւր մահէլլինտէն հէր պիր հալ  
մալլու պուլուլարագ, շիմիլլէրէ գատար

սուրէթի թէպիլլէսինէ գալլիլլէն իւմիտ օ-  
լուսմագտա օլուպ, վէ Մկրտիչ եպիսկոպո-  
սուն անգարիպ կէլէճէկինէ միւնթաղը պու-  
լուստուլմուշ իտի իսլտէ, անճագ վէթիլ միւ-  
մաիլլէյիլլէրին, պիր գաշ հաֆթատան պէրու  
թէվարիւտ իտէն թահրիթաթլարը մէպիլլէ  
նագարէն, միւմաիլլէյ Մկրտիչ եպիսկոպոս  
պիր խայրի վագըթ տըր իլլմիլլէ կէլլէրէք,  
վէ օրատա թէպիլլի հալա իլլին Էյլէնմէքտէ  
օլտուղու անլաշըլմըլ, վէ Եէլլէ իսթէտիկի  
կիպի միլլէթի գանտըրմագ սէվտալարընա  
լըգըլտըրը անլաշըլմըլ օլմաղա, արթըգ շու  
խուսուս ճիւլլէմիլլէրտէ ուզուլ ուզատը իվ-  
դայէ մուհիպ իլլէմիլլէ. չիւնքի, վէթիլ մու-  
մաիլլէլլէր, պուրատան ալտէթլէրինտէն պէ-  
րու, պիր խայրու մասրաֆ վուգու պու-  
լարագ, Սուրբ վանքա ճիլլէթ ճիլլէթ դա-  
տիր օլտուղտան պաշագ, պիրտէ կիւզէլլէ  
իլէ ագճէ ալըպտա վէթիլլէրին մէսարիֆինէ  
սալի իթմէք, վէ Սուրբ վանքըն հագգընը  
իլլմալ իտէրէք, միլլէթին հուգուղուսու  
այաղը ալթընա արմագտէ օլտուղու տէրքեար  
պուլուստուլ, տէրէճէյի նիհայէսինէ վասըլ  
օլարագ, Էկէրլի շու բէրուշանիլլէթիմիլլէ  
միւսաատէ պուլուլուղու հալտէ, պաղը  
մէրթէպէ միլլէթիմիլլէր ինգըրաղընա պատի,  
վէ Սուրբ վանքըն դաբատըլմասընա էսպապ  
օլուսաճագը ալիքեար կէօրիւնմէքտէ օլմաղ-  
լէ, մատամ քի շու խուսուսուն հագգանիլ-  
լէթ վէլլիլլէ թէպիլլէսի շիմիլլէր օլմաղա-  
ճագ իտէ, օրատա պուլուստան վէթիլլէրի-  
միլլէ ճէվապը գաթիլ հիմմէթ պուլուլմանը  
իլլմիլլէ իտէճէկինտէն, Էկէրլի սայր կէօնէ  
պիլ իլլմիլլէրտէն պագապիլլիլլէք, գատըր  
օլտուղուսուլ տէրէճէտէ շալըշարագ Սուրբ  
վանքըն խուսուսաթընը միւմիլլէր մէրթէպէ  
թէպիլլէ իթմէյէ քէնտիլլէր պօրճ սայմը-  
լըլ, անճագ օլ սուրէթտէ տախի մուվաֆ-  
ֆագ օլմատըղըմըլ հալտէ, մումաիլլէյին  
միւրատը հասըլ օլմուշ օլուր տիմէք տիր.  
իւշ մահտէն պէրու առաւարըմըլ օրատա  
պէթէմէքտէ օլտուղու մալլուլ իքէն, մու-  
մաիլլէյ շուրատա պուրատա վագըթ կէլի-  
րիպ թէպիլլի հալա իթմէքտէ տիր:

Ֆիլ վագը Եօլուստա, գիրա մումաիլլէյ  
ճիլլէր ինտինտէ պիր վիճակ աշալիսինէ  
թէրճիլ օլուստուղուն իլլիճէ միւշահատէ իթ-  
միլլէրտիր, վէ Եագըշանը տախի պէօյլ տիր,  
օլ պապտէ վէ հէր հալտէ իրատէ Էֆէնտի-  
լէրիմիլլէր տիր:

|                              |                           |
|------------------------------|---------------------------|
| Գէորգ Օճագըրեան              | Յօհաննէս Վարդգ-<br>լընեան |
| Հաճի Գրիգոր Թահ-<br>թալընեան | Յօհաննէս Չէլէկան          |
| Մէլիգոն Տօնէլեան             | Յակոբ Տէրտէրեան           |
| Յօհաննէս Մանը-<br>սալընեան   | Յովսէփ Մանըսալը-<br>նեան  |
| Արթըր Միսինեան               | Գրիգոր Թէգէթիեան          |
| Միլիգոն Տօնիլ Ար-<br>թիւնեան | Գրիգոր Համալարաշ-<br>եան  |

— Տիւնքի կիւն օն օն պիր Եաշընտա Բուլմ  
շօճուղուսուն պիրիսինին քէօրիլլէտէն  
տճէլլէ իլլէ վարօրա կիրէր իքէն տէնիլլէ  
տիւշէրէք զայպ օլտուղու իշտիլլիշտիր:

— Տիւն կիլլէ Գալթաթտա, խըրըրը-  
լար քիլլէմիտտէքի բէնճէլլէտէն պիր ուն-  
ճու մաղազասընա ինէրէք, իլլէրտէ Եաթ-

մագտա օլան պիր Հայ համմալը քէնտի  
գուշաղըլա պօղտուղտան սօնրա, ագճէ  
սանտըրընը գըրարագ, տէրուսինտէ պու-  
լուստանը շալմըլտը տըր:

Մէղքիւր բէնճիլլէտէ տէմիր օլմատը-  
ղընտան, խըրըրըլարըն գօլալըղլա աշա-  
ղը ինտիլլէրի անլաշըլմըլ տըր:

— Մըսըրտան ալտըլըմըլ պիր մէք-  
թուպտա, Մկրտիչ եպիսկոպոսուն պիր  
այտան թէքրարէն օրատա տէօնէճէկի,  
վէ մէրգուլմուն սայէսինտէ բէյտա օլան  
Հայ Բրօթէթմանար իլլին իսթանպօլ-  
տան պիր քարոզիլ իսթէնիլլիլլի, իշար  
օլուսմուշ տուր:

Ալտըրըմըլ մալիւմաթա նագարէն,  
մուսիսարէն Էօյլէ պիր քարոզիլ օրատա  
կիլլէթիւ տիր:

— Վալնալը թագէոս վարդապետ,  
հէր նէ գատար Մանղուլմէ ալէյհնտէ  
արգուհալ վիլլէրէք մուհաքէմէ իսթէմիլլէ  
իտիլլէտէ, պագը գաթլար պէօյլէ թէհի  
շէյլէր իլլին դարուլարտա կէզմէսինի  
ճայիլ կէօրմէյիլլէ, վէ թարաֆէյին խալի-  
սէթէ իսայէթ իթմէսինի արղու վէ թէք-  
լիլլէ իլլէտիլլէրինտէն, միւմայիլլէյ վար-  
դապետ տալասընտան սարֆը նագար իլ-  
լէմիլլէ, վէ թարաֆէյին պէյնիլլտէ հիւս-  
նի մուսմէլլէ հասըլ օլմուշ, վէ Մանղու-  
լմէ տիւլլէնիլլէրտէ մահգուլն գըլընմըլ-  
լար տըր:

— Պու ալէմտէ տիւրիլլէ տիւր-  
լիւ Էֆալը գապիհէնին վուգուլու մա-  
լիւմ օլուպ, նիշտէ տախի պու կիւն-  
լէրտէ զուհուրա կէլէն պիր Ֆիլի Ֆէ-  
ճիլլէ պէյանընա իլլմիլլտար օլուսուր,  
շէյլլէ քի, խըրմէթքեար թագըրմընտան  
օն պէշ Եաշընտա պիլլէս պիր Ալնալուտ  
գըրը, ուլղուսուլ կիւրուհինտէն Ա-  
լիլլէ նամ իսթուլնա ինթիսապ իլլէ,  
խըրմէթ իթմէքտէ իքէն, պիր գաշ կիւն  
սօնրա խըրմէթինճէ ճիւզի պիր շէյտէն  
տօլանը, մէզպուրէ Ալիլլէ քէնտուսինէ  
կիւնճէնմէսիլլէ, գըրըն Էլլէրինի, վէ  
աեագլարըն թուլթուպ, գէվճ իսմայի-  
լէ ճէպրէն իճրայի Ֆիլի շէնի իլլէ, պիլ-  
լիլլէ իլլալէ իթտիրմիլլէ օլտուղու սէմի  
հիւքիւմէթէ վասըլ օլմասըլա, գէվճ ու  
գէվճէնին ճէլլիլլէ, իճրա օլուստան իս-  
թինթաղլարընտա պու Ֆիլի շէնիլլէ ճիւ-  
րաթլարը իղար պէ իթիլլաթլարըլա  
տախի թահագըղու գիտէրէք, իքիսիտէ  
թահթըլ ճէզանէ ալընմըլ, վէ պէօյլէ  
պիր պիշարէ գըղը ճէպրէն թուլթուպ,  
քէնտի գօճասընա իճրայի Ֆիլի շէնի իլլէ,  
պիլլէրինի իլլալէ իթտիրմէք վուգուլաթը  
ղարիպէ վէ միւլլէհէճէլլէտէն պու-  
լուսմուշ տուր:

Թուս: